

Bepillantás Gyergyóremete történetébe

A hagyomány szerint a község alapítója egy Kendeffy Bonifác nevű szerzetes volt, aki Martinuzzi Fráter György bíboros, Erdély kormányzója mellett apródi, majd hivatalnoki állást töltött be. Ennek halála után, Kendeffy a hagyomány szerint 1560 táján telepedett meg községünkben. Magányosan élt, innen a falu elnevezése: REMETE.

A település első okleveles említése egy 1567-es, Gyergyó népességét regisztráló összeírásból származik. Ebben Remete 6 kapuval, mintegy 30 lélekkel van bejegyezve. Az 1614-es Lustra Sicularumban, mint a Gyergyói-medence legkisebb helysége 28 kapuval szerepel.

1726-ig Remete a szomszédos Ditróhoz tartozott. Ebben az évben a falu függetlenedik Ditrótól, és az újból indított anyakönyv szerint a helységben 117 család lakik.

1820-ban örmények telepednek le a faluban: a Mélik, Bogdán, Kápálb, Kápdebó, Zakariás és Dobribán családok. Ez jelentős változást eredményezett: nekik köszönhető a polgári fejlődés felgyorsulása, könyvtárat, olvasó-kört létesítettek, monumentális építkezéseikkel kialakították a község központjának még ma is meglévő arculatát.

Remete történelmét nagyban meghatározták a nagy természeti csapások: 1716-'18-as pestisjárvány pusztított, 1892 pünkösdjén egy gondtalanságból keletkezett tűz nyomán leég a falu nagy része, 1913-as felhőszakadás 194 épületet tett tönkre, 1932-ben a Maros annyira kiáradt, hogy emberemlékezet óta Remetén nem volt példa rá, ezt követően pedig sáskajárás tarolt.

A történelmi események és a természeti csapások ellenére Remete demográfiai szempontból a vidék legdinamikusabb fejlődő helysége. 1910-ben 6207 lakost, 1941-ben 7300 lakost jegyeztek fel. A megnövekedett lakosság és a munkalehetőségek keresése indította el a „népfelesleg” elvándorlását. 1920-as években mintegy 150 család Szászrégen és Marosvásárhely környékén, mások Szilágy megyében kerestek új otthonot. '40-ben újabb elvándorlási hullám állt be, amely során közel 200 család költözött Szatmár megyébe - sokan közülük Biatorbágyra kerültek.

Laczkó-Szentmiklósi Endre

történelem szakos tanár